

Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu	
OSNOVNI PODATCI	
Ime i prezime	Antonija Jagodar
Zvanje	Profesor povijesti i sociologije
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	OŠ „Dr. Stjepan Ilijašević“ Oriovac
Adresa elektroničke pošte	antonija.jagodar@skole.hr
Naslov Metodičkih preporuka	Ljudi prapovijesnog doba ponavljanje
Predmet (ili međupredmetna tema)	Povijest
Za međupredmetnu temu navesti u okviru kojeg nastavnoga predmeta, sata razrednika ili izvannastavne aktivnosti se izvodi.	U okviru sata Povijesti se izvodi: 2. ciklus (3., 4. i 5. razred osnovne škole) Učiti kako učiti uku B.2.2. Na poticaj učitelja učenik prati svoje učenje i napredovanje tijekom učenja. uku B.2.4. Na poticaj učitelja, ali i samostalno, učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate te procjenjuje ostvareni napredak. uku C.2.2. Učenik iskazuje pozitivna i visoka očekivanja i vjeruje u svoj uspjeh u učenju. IKT ikt A.2.2.Učenik se samostalno koristi njemu poznatim uređajima i programima. Osobni i socijalni razvoj osr A.2.1.Razvija sliku o sebi. osr A.2.2.Upravlja emocijama i ponašanjem. osr A.2.4.Razvija radne navike. Održivi razvoj

	<p>odr C.2.1. Solidaran je i empatičan u odnosu prema ljudima i drugim živim bićima.</p> <p>Zdravlje</p> <p>B.2.1.A Razlikuje vrste komunikacije.</p> <p>Poduzetništvo</p> <p>pod B.2.2.Planira i upravlja aktivnostima.</p>
Razred	5. razred
OBVEZNI ELEMENTI	
Odgajno- obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredme tnih tema objavljenih u NN)	<p>POV. OŠ A. 5.1. Učenik objašnjava dinamiku i promjene u pojedinim društvima u prapovijesti i starom vijeku</p> <p>POV OŠ B.5.1. Učenik objašnjava gospodarsku aktivnost pojedinih zajednica i njihovu važnost za razvoj društva u prapovijesti i starom vijeku</p> <p>POV. OŠ. C.5.1 Učenik obrazlaže važnost širenja izuma i tehnologije u prapovijesti i starom vijeku.</p> <p>POV. OŠ E.5.2. Učenik objašnjava obilježja religija u civilizaciji kulturama starog istoka</p>
Tijek nastavnog sata	<ol style="list-style-type: none">1. Učenik crta tablicu u svoju bilježnicu2. Učenik otvara polja u tablici (igra asocijacija)3. Učenik ispunjava KWL tablicu4. Učenik čita tekst i izrađuje umnu mapu5. Učenik uspoređuje obilježja prapovijesti uz pomoć tablice6. Učenik izrađuje bingo kartice za ponavljanje7. Učenik stvara priču o utjecaju vatre na čovjekov život uz pomoć slikovnog povjesnog izvora8. Učenik izrađuje strip o počecima govora9. Učenik izrađuje plakat10. Učenik procjenjuje svoj rad i aktivnost u skupini11. učenik povezuje pojmove u digitalnom alatu Wordwol12. učenik izrađuje oblak13. Učenik rješava labirint
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastav nik)	<p>Uvodni dio</p> <p>Učiteljica na ploču crta tablicu za igru asocijacija.</p> <p>Učenici istu tablicu crtaju u svoje bilježnice te otvaraju polja u tablici sa stupcima od A do D i retcima od 1 do 4. (prilog1.)</p> <p>Otvorena polja otkrivaju pojmove koji asociraju na rješenje pojedinog stupca, a rješenja pojedinog stupca na konačno rješenje.</p>

Nakon što otvori određeno polje, učenik može ponuditi rješenje stupca ili konačno rješenje.

Kad se otkrije konačno rješenje, krug igre je gotov.

Konačno rješenje: PRAPOVIJEST

Učiteljica najavljuje naslov nastavne jedinice:

Ljudi u prapovijesti

Učenici pišu naslov nastavne jedinice u svoje bilježnice.

Obrada

Učiteljica upoznaje učenike s načinom rada na nastavnom satu i dijeli učenik u skupne tehnikom:

Gospodar prstenova

Učenici iz vrećice biraju guminicu za kosu. Ne daju nikome da vidi boju te gume. Guminicu stavljuju na prstenjak i pokrivaju tu ruku drugom rukom (sakrivaju prsten). Dok glazba svira učenici šetaju kroz učionicu kad glazba stane, učenik s njima najbližom osobom vode kratak dijalog. Kad glazba kreće svirati postupak se ponavlja. Nakon što glazba stane učenici se priključuju skupini (prema boji prstena).

Učiteljica dijeli učenike u 4 tematske skupine prema boji prstena:

1. skupina-Prve ljudske zajednice u prapovijesti
2. skupina –Od sakupljača hrane i lovca do ratara i stočara i obrtnika i trgovaca
3. skupina-Prapovijest izumi mijenjaju život ljudi
4. skupina-Prapovijest vjerovanja i početci umjetnosti

Svaka skupina učenika odabire po jednog svog člana u povjerenstvo (3-4 učenika) koji će pratiti izvješćivanja skupina.

Vrednovanje za učenje

Učiteljica će zamoliti da u skupinama napišu sve što znaju ili misle da znaju o temi koju rješavaju uz pomoć KWL tablice.

+	Što mislimo da znamo?	Što želimo znati?	Što smo naučili?

Učenici u skupinama razmjenjuju ideje .

Učenici u skupinama rješavaju zadatke s primjerima u OneNote (digitalnoj radnoj

	<p>bilježnici).</p> <p><u>Digitalna radna bilježnica (OneNote)</u></p> <p><u>https://carnet-my.sharepoint.com/:o/g/personal/antonija_jagodar_skole_hr/EgZMg_3M1YVfqp_uVutOfkBOlTOXycnXVXW84vgav1RPg?e=NUMp9G</u></p> <p>Bilježnica je organizirana tako da je podijeljena na četiri sekcije i svaka sekcija ima po jednu stranicu gdje su zadani zadaci. Učenici čitaju zadatke, a učiteljica usmjerava učenike da imaju na umu pitanja dok čitaju pripremljene sadržaje.</p> <p><u>Prva skupina</u></p> <p>Čita tekst o životu prvih ljudi te u obliku umne mape u alatu <u>Popplet</u> prikazuje izgled prvih ljudi, prehranu, „stanovanje“, način života te teškoće s kojima su se susretali.</p> <p><u>https://popplet.com/</u></p> <p><u>Druga skupina</u></p> <p>Uspoređuje obilježja pojedinih razdoblja prapovijesti u načinu života uz pomoć tablice. Pronalazi odgovore na zadana pitanja i izrađuje bingo kartice za ponavljanje.</p> <p>BINGO</p> <p><u>http://myfreebingocards.com/bingo-card-generator</u></p> <p><u>Treća skupina</u></p> <p>Uz pomoć zadanih slika sastavlja priču o utjecaju vatre na čovjekov život, istražuje jeli Krapinski pračovjek upotrebljavao vatru i ubijao životinje te u alatu <u>http://www.toondoo.com/</u> kreira strip o počecima govora.</p> <p><u>Četvrta skupina</u></p> <p>Istražuje zašto su ljudi najčešće crtali životinje na stijenama šipila, uz pomoć QR koda otkriva najstariji oblik vjerovanja praljudi, istražuje te izrađuje plakat u alatu Canva <u>https://www.canva.com/</u> na temu Stonehenge.</p> <p>Povjerenstvo vodi izvješćivanje, daje riječ pojedinim skupinama i učenicima. Povjerenstvo isto bilježi ako se skupina ne mogu dogоворити oko pojedinih detalja u izvješćivanju. Učenici procjenjuju svoj rad i aktivnost u skupinama.</p>
--	---

	<p><u>Vrednovanje kao učenje</u></p> <p><u>Samoprocijena rada i aktivnosti u grupi</u></p> <table border="1"><thead><tr><th>Stupanj zadovoljstva</th><th>Cijelo vrijeme</th><th>Često</th><th>Povremeno</th><th>Rijetko</th><th>Jako rijetko</th></tr></thead><tbody><tr><td>Osjećao sam se ugodno tijekom rada u skupini</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Surađivao sam s ostalima i pomagao im</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Zajedno smo donosili odluke</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Poštovalo se mišljenje svih članova grupe</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Puno smo naučili obavljajući zadatak</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table> <hr/> <p><u>Vrednovanje naučenog</u></p> <p>Ocenjivanje online sadržaja zadanih u digitalnoj radnoj bilježnici.</p>	Stupanj zadovoljstva	Cijelo vrijeme	Često	Povremeno	Rijetko	Jako rijetko	Osjećao sam se ugodno tijekom rada u skupini						Surađivao sam s ostalima i pomagao im						Zajedno smo donosili odluke						Poštovalo se mišljenje svih članova grupe						Puno smo naučili obavljajući zadatak					
Stupanj zadovoljstva	Cijelo vrijeme	Često	Povremeno	Rijetko	Jako rijetko																																
Osjećao sam se ugodno tijekom rada u skupini																																					
Surađivao sam s ostalima i pomagao im																																					
Zajedno smo donosili odluke																																					
Poštovalo se mišljenje svih članova grupe																																					
Puno smo naučili obavljajući zadatak																																					
Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	<p>Tablica za igru asocijacija</p> <p>Verbalna metoda</p> <p>Igra (Gospodar prstenova)</p> <p>KWL tablica</p> <p>Rad s posebno pripremljenim materijalima(Digitalna radna bilježnica OneNote)</p> <p>Vrednovanje kao učenje (Lista samoprocijene)</p> <p>Digitalni alati:</p> <ul style="list-style-type: none">I. Poopplet (umna mapa)II. Bingocards(bingo kartice)III. Toondo (strip)IV. Canva (plakat)V. Wordwall (poveži pojmove)VI. Wordart (oblak riječii)VII. Puzzlemaker (labyrinth)																																				
Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili	<p><u>Vrednovanje za učenje</u></p> <p>Učiteljica će zamoliti da u skupinama napišu sve što znaju ili misle da znaju o temi koju rješavaju uz pomoć KWL tablice.</p>																																				

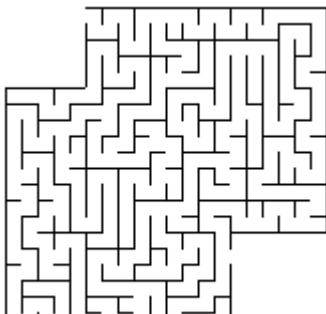
naučenog uz upute	<table border="1"> <tr> <td>Što mislimo da znamo?</td><td>Što želimo znati?</td><td>Što smo naučili?</td></tr> <tr> <td></td><td></td><td></td></tr> </table>			Što mislimo da znamo?	Što želimo znati?	Što smo naučili?																																
Što mislimo da znamo?	Što želimo znati?	Što smo naučili?																																				
<p>Povjerenstvo vodi izvješćivanje, daje riječ pojedinim skupinama i učenicima. Povjerenstvo isto bilježi ako se skupina ne mogu dogоворити око pojedinih detalja у извјешћиванju. Ученici samoprocijenjuju svoj rad и активност у скупинама.</p> <p>Vrednovanje kao učenje</p> <p><u>Samoprocijena rada i aktivnosti u grupi</u></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Stupanj zadovoljstva</th><th>Cijelo vrijeme</th><th>Često</th><th>Povremeno</th><th>Rijetko</th><th>Jako rijetko</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Osjećao sam se ugodno tijekom rada u skupini</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Suradivao sam s ostalima i pomagao im</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Zajedno smo donosili odluke</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Poštovalo se mišljenje svih članova grupe</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Puno smo naučili obavljajući zadatak</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <hr/> <p>Vrednovanje naučenog</p> <p>Ocenjivanje online sadržaja zadanih u digitalnoj radnoj bilježnici (OneNote)</p>			Stupanj zadovoljstva	Cijelo vrijeme	Često	Povremeno	Rijetko	Jako rijetko	Osjećao sam se ugodno tijekom rada u skupini						Suradivao sam s ostalima i pomagao im						Zajedno smo donosili odluke						Poštovalo se mišljenje svih članova grupe						Puno smo naučili obavljajući zadatak					
Stupanj zadovoljstva	Cijelo vrijeme	Često	Povremeno	Rijetko	Jako rijetko																																	
Osjećao sam se ugodno tijekom rada u skupini																																						
Suradivao sam s ostalima i pomagao im																																						
Zajedno smo donosili odluke																																						
Poštovalo se mišljenje svih članova grupe																																						
Puno smo naučili obavljajući zadatak																																						
Razrađeni problematski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi	<p>Hipoteza: <u>Čovjek misli, radi, i stvara kulturu, odnosno povijest</u></p> <p>Prihvaćaš li ovu hipotezu ili je odbacuješ. Ako je prihvaćaš zaokruži DA, a ako je odbacuješ zaokruži NE</p> <p>DA NE U bilježnice zapiši za što si se opredijelio(la)</p> <p>Zadatak (istraži)</p> <p>http://proleksis.lzmk.hr/33149/</p> <p>Odaberite ispravne tvrdnje.</p> <ol style="list-style-type: none"> Kultura se usvaja učenjem Komunikacijom unutar društvene zajednice potvrđuje se, prenosi i dalje razvija Kultura je stara koliko i čovjek kao društveno biće Shvaćanje kulture mijenja se kroz povijest <table> <tr> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>1,2,3</td> <td>1,3</td> <td>2,4</td> <td>4</td> <td>SVE</td> </tr> </table>			A	B	C	D	E	1,2,3	1,3	2,4	4	SVE																									
A	B	C	D	E																																		
1,2,3	1,3	2,4	4	SVE																																		

	Ispitivanje ispravnosti hipoteze <i>Ljudi su se u zajedničkom radu i životu morali sporazumijevati. Isprva su to činili kretnjama i krikovima. Usna šupljina im se postupno proširivala tako da je jezik u njoj mogao oblikovati glasove pa se postupno razvijao glasovni govor. Zajednički rad, sposobnost da misle i govore utjecali su na njihov daljnji razvitak. I upravo po tome što izrađuje oruđe, što mijenja prirodu da bi u njoj mogao živjeti što udobnije što radi, što posjeduje sposobnosti mišljenja i govora kojim izražavamo svoje misli i što je svjestan svog postojanja čovjek se razlikuje od životinja. Prema tome povijest čovječanstva počinje s onim živim bićima koja svjesno sama sebi izrađuju oruđa da bi stvarala sredstva potrebna za život.</i>
DODATNI ELEMENTI¹	
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitim predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	2. ciklus (3., 4. i 5. razred osnovne škole) Likovna kultura OŠ LK A.5.1. Učenik istražuje i interpretira različite sadržaje oblikujući ideje koje izražava služeći se likovnim i vizualnim jezikom Priroda OŠ PRI D.5.1. Učenik tumači uočene pojave, procese i međuodnose na temelju opažanja prirode i jednostavnih istraživanja Hrvatski jezik OŠ HJ A.5.1 Učenik govor i razgovara u skladu s interesima i potrebama OŠ HJ A.5.3. Učenik čita tekst, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje Informatika OŠ A.5.1 Nakon pete godine učenja predmeta Informatika u domeni informacije i digitalna tehnologija učenik pronađe i vrednuje informacije. OŠ B.5.1 koristi se programskim alatom za stvaranje programa u kojem se koristi ulaznim i izlaznim vrijednostima te ponavljanjem OŠ C.5.3 osmišljava plan izrade digitalnog rada, izrađuje ga, pohranjuje u mapu digitalnih radova (e-portfolio) i vrednuje ga
Aktivnost u kojima je vidljiva	Hrvatski jezik (usmeno i pismeno izražavanje, čitanje teksta), Informatika (izrada vlastitih digitalnih sadržaja)

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnog poziva. Nisu obavezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene Metodičkih preporuka.

interdisciplina rnost	Tehnička kultura (oružje i oruđe) Sat razrednika (komunikacija) Priroda (međuodnosi u prirodi)
Aktivnosti koji obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	Prilagodite digitalne nastavne sadržaje potrebama učenika. 1. zadatak povezati pojmove izrađene u alatu https://wordwall.net/hr/resource/621771 2. izraditi oblak riječi u alatu Wordart: Neandertalac, Krapina, Vučedol, kromanjonac, Altamira, zemunica, koliba, sojenica, vatra, luk i strijela https://wordart.com/ 3. Riješiti labirint http://puzzlemaker.discoveryeducation.com/AdvMazeSetupForm.asp
Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	Razjasnite tvrdnju: 1. zadatak <i>Sposobnost stvaranja kulture samo je čovjekova osobina</i> 2. Izraditi digitalni plakat u alatu https://www.canva.com/ Tema: Kultura <div style="border: 2px solid orange; padding: 10px; width: fit-content;"><p>Duhovnu kulturu (vjera, umjetnost, pismo, znanost)</p><p>Materijalna (poljodjelstvo, obrt, graditeljstvo)</p><p>Društvena (obitelj, društveni i politički ustroj, rad)</p></div> Plakat treba sadržavati sljedeće elemente: naslov, grafikon i sliku
Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i	Posjetite gogle.hr/ maps https://www.google.hr/maps/place/UL.+Bra%C4%87e+Radi%C4%87,+35250,+Oriovac/@45.1673747,17.7454259,17z/data=!3m1!4b1!4m5!3m4!1s0x475d94521e0a69

problemских zadataka i/ili radova esejskoga tipa	<p>7d:0xf3bac175cd643803!8m2!3d45.1673709!4d17.7476146</p> <p>i isplanirajte svoj odlazak na IUN u mjesecu svibnju te posjet Muzeju krapinskog neandertalca.</p> <p>1.Istražite koliko bi trebalo dana da učenici idu pješke u Krapinu</p> <p>2.Istražite koliko će trebati autobusom u mjesecu svibnju (IUN)</p>
Projektni zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	<p>Tema:</p> <p>Povijest i mitologija mog zavičaja</p> <p>Cilj projekta: istražiti prošlost prapovijesnog nalazišta Kremenice-Brežani na prostoru zavičaja. Pronaći koja su plemena naseljavala taj prostor te podrijetlo naziva lokaliteta.</p> <p>1.aktivnost:</p> <p>Istražiti odakle potječe naziv naselja , iz kojeg vremena datira, tko su bili prvi stanovnici, vladari...</p> <p>učenik-novinar (intervju i razgovor s mještanima, djedovima, bakama, svećenikom, proučava postojeću literaturu o povijesnom razvoju naselja)</p> <p>2.aktivnost:</p> <p>Saznati priče o mitskim bićima ili pojavama te koji je bio njihov utjecaj na stanovništvo.</p> <p>učenik-novinar (intervju i razgovor s mještanima, djedovima, bakama, svećenikom, proučava postojeću literaturu o povijesnom razvoju naselja, fotografiraju)</p> <p>U učionici učenici prezentiraju prikupljene informacije u obliku prezentacije i uređuju tematsku izložbu u holu škole za sve učenike.</p>
Poveznice na multimedejske i interaktivne sadržaje	<p>Digitalna radna bilježnica (OneNote)</p> <p>https://carnet-my.sharepoint.com/:o/g/personal/antonija_jagodar_skole_hr/EgZMg_3M1YVFlfqpuVutOfkBOlTOXycnXVXW84vgav1RPg?e=NUMp9G</p> <p>https://popplet.com/</p> <p>http://myfreebingocards.com/bingo-card-generator</p> <p>http://www.toondoo.com/</p> <p>https://www.canva.com/</p> <p>https://wordsearchlabs.com/</p> <p>https://wordwall.net/hr/resource/621771</p> <p>https://wordart.com/</p> <p>https://www.google.hr/maps/place/Ui.+Bra%C4%87e+Radi%C4%87,+35250,+Oriov</p>

	<p>ac/@45.1673747,17.7454259,17z/data=!3m1!4b1!4m5!3m4!1s0x475d94521e0a697d:0xf3bac175cd643803!8m2!3d45.1673709!4d17.7476146</p> <p>http://proleksis.lzmk.hr/33149/</p> <p>http://puzzlemaker.discoveryeducation.com/AdvMazeSetupForm.asp</p>
Prijedlozi vanjskih izvora i literature	Učenici će u školskoj knjižnici potražiti različite izvore znanja (Enciklopediju, rječnike, časopise, različitu literaturu za poticanje kreativnog izražavanja)

Prilog 1.

	A	B	C	D
1.	Željezo	Oružje	grom	Glačanje
2.	Bronca	oruđe	kamen	Tvrd kao..
3.	Srebro	novac	Svetlo	Posude od
4	bakar	nakit	Loš gospodar	gađanje
	METALI	MATERIJALNI IZVORI	VATRA	KAMEN
	PRAPOVIJEST			